

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε. Π. Περιφέρειας ΚΡΗΤΗΣ

Εισηγητής
Γιώργος Τουτουτζιδάκης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σεμινάριο με θέμα «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου ΕΣΠΑ 2014-2020»

Ηράκλειο
7 και 8 Ιουνίου 2018

Διαχείριση σύγκρουσης συμφερόντων σε δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων – Ζητήματα Δεοντολογίας

Η παρουσίαση βασίστηκε στον «Πρακτικό οδηγό για διαχειριστές» με θέμα «Εντοπισμός συγκρούσεων συμφερόντων σε διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων για διαρθρωτικές δράσεις» που εκπονήθηκε από ομάδα εμπειρογνομόνων των κρατών μελών υπό τον συντονισμό της

OLAF

(Οργανισμός καταπολέμησης της απάτης)

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τι είναι η σύγκρουση συμφερόντων??

Ως “σύγκρουση συμφερόντων” νοείται η σύγκρουση μεταξύ των δημόσιων καθηκόντων και των ιδιωτικών συμφερόντων ενός δημοσίου υπαλλήλου, στο πλαίσιο της οποίας ο δημόσιος υπάλληλος έχει ιδιωτικά συμφέροντα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν με αθέμιτο τρόπο την άσκηση των επίσημων υποχρεώσεων και καθηκόντων του.

Η σύγκρουση συμφερόντων ανακύπτει όταν η αμερόληπτη και αντικειμενική άσκηση των καθηκόντων δημόσιου παράγοντα ή άλλου προσώπου, υπονομεύεται από οικογενειακούς ή συναισθηματικούς λόγους, από πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, από οικονομικό συμφέρον ή από οποιαδήποτε σύμπτωση συμφερόντων με τον δικαιούχο.

Η σύγκρουση συμφερόντων και η διαφθορά δεν είναι ταυτόσημες έννοιες.

Η διαφθορά προϋποθέτει συνήθως συμφωνία μεταξύ δύο τουλάχιστον εταίρων και δωροδοκία μέσω της καταβολής και λήψης κάποιου χρηματικού ανταλλάγματος/πλεονεκτήματος.

Σύγκρουση συμφερόντων ανακύπτει όταν δίνεται σε ένα πρόσωπο η ευκαιρία να θέσει σε προτεραιότητα τα ιδιωτικά του συμφέροντα εις βάρος των επαγγελματικών του καθηκόντων.

Παραδείγματα

1. Η σύζυγος υπαλλήλου αναθέτουσας αρχής που είναι αρμόδιος για την παρακολούθηση διαδικασίας υποβολής προσφορών εργάζεται για λογαριασμό ενός από τους υποψηφίους.
2. Ένα πρόσωπο είναι μέτοχος σε κάποια εταιρεία. Η εταιρεία αυτή λαμβάνει μέρος σε διαδικασία υποβολής προσφορών στην οποία το εν λόγω πρόσωπο έχει ορισθεί μέλος της επιτροπής αξιολόγησης.
3. Ο προϊστάμενος αναθέτουσας αρχής πέρασε μια εβδομάδα διακοπών με τον διευθύνοντα σύμβουλο επιχείρησης η οποία υποβάλλει προσφορά στο πλαίσιο διαδικασίας υποβολής προσφορών που έχει προκηρύξει η αναθέτουσα αρχή.
4. Υπάλληλος αναθέτουσας αρχής και ο διευθύνων σύμβουλος μίας από τις προσφέρουσες επιχειρήσεις έχουν αρμοδιότητες στο ίδιο πολιτικό κόμμα.

Ποιο είναι το πρόβλημα από τη σύγκρουση συμφερόντων??

Οι καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα την **απώλεια της εμπιστοσύνης** των οικονομικών φορέων στις δημόσιες συμβάσεις και την **αποθάρρυνση έντιμων φορέων** από την υποβολή προσφορών.

Το προσωπικό που υπηρετεί σε Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ, στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ και σε Ενδιάμεσους Φορείς, που απασχολείται σε δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση πράξεων, στις επαληθεύσεις και στις πληρωμές, υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται άπαξ στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ, η οποία και τηρεί σχετικό μητρώο.

(Ν4314/2014 για το ΕΣΠΑ 2014-2020, άρθρο 38, παρ. 5).

δήλωση μη σύγκρουσης συμφερόντων

...στο πλαίσιο των καθηκόντων μου που σχετίζονται με την αξιολόγηση πράξεων, δεν δύναμαι να συμμετέχω σε δραστηριότητες αξιολόγησης πράξεων που αφορούν σε φορείς υποβολής πρότασης με τους οποίους βρίσκομαι ή διατηρώ σχέση που δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων, δηλαδή σχέση από την οποία να έχω προσωπικό, οικονομικό κυρίως, συμφέρον εξαρτώμενο από τους φορείς υποβολής πρότασης, το οποίο δύναται να επηρεάσει την αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων μου με αθέμιτο τρόπο. Ενδεικτικά δε: εάν συμμετέχω ο ίδιος ή μέσω νομικού προσώπου στο οποίο είμαι βασικός μέτοχος στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στην διοίκηση των φορέων υποβολής προτάσεων, ή έχω καταρτίσει τις προτάσεις ή συμμετάσχει με οποιοδήποτε τρόπο στην κατάρτισή τους. Επίσης, δεν μπορώ να αξιολογώ πράξεις ή να εγκρίνω την αξιολόγηση πράξεων, όταν στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στη διοίκηση των φορέων υποβολής, συμμετέχει σύζυγος ή ανιών ή κατιών συγγενής μου μέχρι και τετάρτου βαθμού. Επιπλέον, δεν μου επιτρέπεται, κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων αξιολόγησης που μου έχουν ανατεθεί να αποδέχομαι δωρεές παντός είδους από τους φορείς υποβολής πρότασης.

Συγγένεια: Ο οικογενειακός δεσμός ή οικογενειακή σχέση.

Υπάρχει Συγγένεια «έξ αίματος» που δημιουργείται από την καταγωγή του ενός από τον άλλο, με τις γεννήσεις και Συγγένεια «εξ αγχιστείας» που δημιουργείται με το γάμο μεταξύ του συζύγου και των συγγενών «εξ αίματος» της συζύγου του και αντίστροφα.

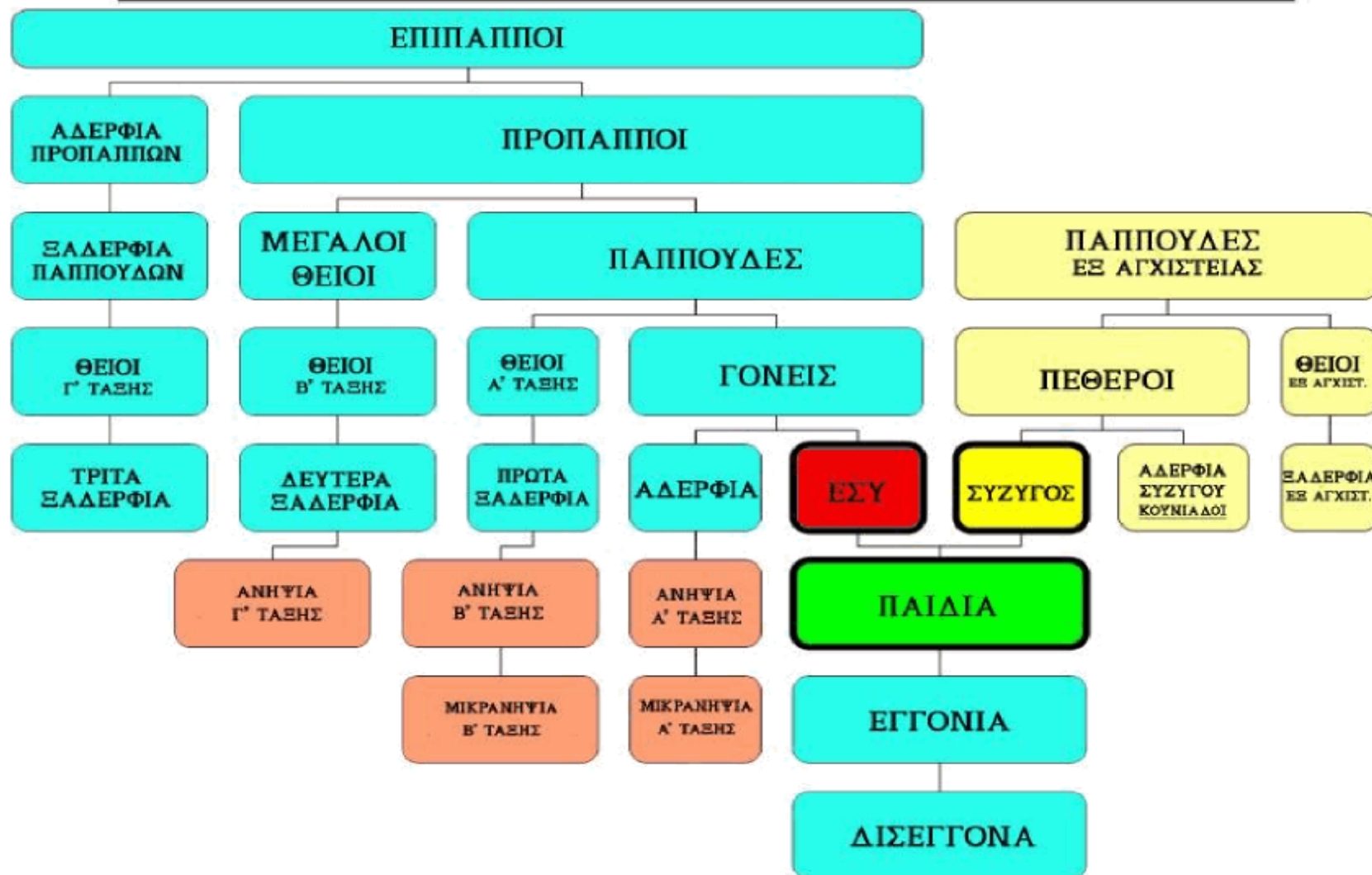
Ο βαθμός συγγένειας είναι συνάρτηση του αριθμού των γεννήσεων που έχουν μεσολαβήσει. (!!!)

Όταν δηλ. λέμε συγγένεια 2ου ή 3ου βαθμού, εννοούμε ότι έχουν μεσολαβήσει 2 ή 3 γεννήσεις. Τα αδέλφια έχουν μεταξύ τους συγγένεια 2ου βαθμού, διότι έχουν προέλθει από δύο γεννήσεις.

Τα ξαδέλφια έχουν συγγένεια 4ου βαθμού, διότι μεσολαβούν 4 γεννήσεις, ο θείος και ανεψιός έχουν συγγένεια 3ου βαθμού (3 γεννήσεις), παππούς-εγγονός 2ου βαθμού Κ.Ο.Κ.

Το ίδιο ισχύει και για τη συγγένεια εξ αγχιστείας. Για να βρούμε τη συγγένεια εξ αγχιστείας του άνδρα με τους συγγενείς της γυναίκας του, μετράμε γεννήσεις που μεσολαβούν στο «σόϊ» της.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ - ΣΥΤΓΓΕΝΕΙΕΣ

Κόκκινες σημαίες!!

Τι είναι οι κόκκινες σημαίες και πώς
χρησιμοποιούνται?

Ως κόκκινη σημαία νοείται η ένδειξη πιθανής απάτης ή διαφθοράς.

Αφορά ένα στοιχείο ή ένα σύνολο στοιχείων τα οποία αποκλίνουν από τη συνήθη δραστηριότητα.

Πρόκειται για ένδειξη και δεν σημαίνει ότι υφίσταται απάτη, αλλά ότι απαιτείται περαιτέρω εξέταση για τη διάψευση των αμφιβολιών ή την επιβεβαίωση της πιθανότητας απάτης

Παραδείγματα

κόκκινων σημαιών που
συνδέονται με συγκρούσεις
συμφερόντων

1. κατά την προετοιμασία μιας
διαδικασίας δημοπράτησης
δημόσιας σύμβασης

- Σε σύντομο χρονικό διάστημα προκηρύσσονται, χωρίς προφανή λόγο, δύο ή περισσότεροι διαγωνισμοί με πανομοιότυπο αντικείμενο, με αποτέλεσμα τη χρήση **λιγότερο ανταγωνιστικής μεθόδου ανάθεσης** (π.χ. συνοπτικός διαγωνισμός)
- Επιλέγεται διαδικασία με διαπραγμάτευση, παρά το γεγονός ότι είναι δυνατή η εφαρμογή ανοικτής διαδικασίας.
- Επιλογή **κριτηρίων ανάθεσης (φωτογραφικά)** που ευνοούν συγκεκριμένη εταιρεία ή προσφορά.
- Επιλογή **υπερβολικά αυστηρών κριτηρίων ανάθεσης**, με αποτέλεσμα να παρέχεται η δυνατότητα υποβολής προσφοράς μόνο σε μία εταιρεία
- Υπερβολικά **υψηλό ποσοστό υποκειμενικών στοιχείων** στο σύστημα κριτηρίων ανάθεσης

Παραδείγματα

κόκκινων σημαιών που
συνδέονται με συγκρούσεις
συμφερόντων

2. κατά τη διαδικασία πρόσκλησης
υποβολής προσφορών,
αξιολόγησης προσφορών και λήψης
απόφασης κατακύρωσης

- Αλλαγές / διαγραφές / παραποιήσεις και μουτζούρες στα επίσημα έγγραφα ή/και στις βεβαιώσεις παραλαβής των εγγράφων
- Υποβολή προσφορών από **ελάχιστο αριθμό εταιρειών**.
- Τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης δεν **διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία** για την αξιολόγηση των προσφορών και άγονται και φέρονται από ένα άτομο.
- **Εσφαλμένη ερμηνεία των κανόνων** και των κριτηρίων ανάθεσης από τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης.

Παραδείγματα

κόκκινων σημαιών που
συνδέονται με συγκρούσεις
συμφερόντων

3. κατά την εκτέλεση και τις
τροποποιήσεις των δημοσίων
συμβάσεων

- Μεγάλος αριθμός **ακυρωμένων διαδικασιών** σύναψης σύμβασης.
- Υποβολή πολυάριθμων ή αμφισβητήσιμων **αιτημάτων τροποποίησης** από συγκεκριμένο ανάδοχο και έγκρισή τους από τον ίδιο υπεύθυνο σύμβασης.
- Σημαντικές **διαφοροποιήσεις των παραδοτέων** σε σχέση με τις τεχνικές προδιαγραφές ή τη συγγραφή υποχρεώσεων.
- **Μείωση της ποσότητας των παραδοτέων**, χωρίς ανάλογη μείωση του πληρωτέου ποσού.
- **Ασυνήθιστη ή απρόθυμη συμπεριφορά** υπαλλήλου της αναθέτουσας αρχής να παράσχει πληροφορίες για την εκτέλεση της σύμβασης.

Παράδειγμα

- Εντάχθηκε Πράξη σκοπός της οποίας ήταν η καθιέρωση μιας σειράς καινοτόμων τεχνικών και μεθόδων για τη βελτίωση της επιχειρηματικής ικανότητας των επιχειρηματιών και την παροχή στήριξης σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις.
- Ο δικαιούχος ήταν Πανεπιστημιακό ίδρυμα, νόμιμος εκπρόσωπος του οποίου ήταν ο πρύτανης κ. C.
- Για τις δράσεις ενημέρωσης και επικοινωνίας της Πράξης, το πανεπιστημιακό ίδρυμα σύστησε ομάδα υλοποίησης, στην οποία συμμετείχε και ο πρύτανης.
- Στη συνέχεια το πανεπιστημιακό ίδρυμα, ως εργοδότης, προχώρησε σε σύναψη ατομικών συμβάσεων εργασίας με την ομάδα υλοποίησης της δράσης ενημέρωσης και επικοινωνίας στην οποία συμμετείχε και ο πρύτανης του πανεπιστημίου.
- Υπογράφοντας την ατομική σύμβαση εργασίας, αφενός, ως πρύτανης και νόμιμος εκπρόσωπος του πανεπιστημίου και, αφετέρου, ως μέλος της ομάδας υλοποίησης της δράσης ενημέρωσης και επικοινωνίας ο κ. C υπέγραψε ουσιαστικά σύμβαση με τον εαυτό του και ως εκ τούτου αποκόμισε άμεσο ίδιο οικονομικό όφελος, δηλαδή την προοπτική πρόσθετου μισθού.